

Protokoll fört vid Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) 2024-12-10

Tidpunkt: 10:30-12:00

Plats: Älvsjö Stationsgata 21, plan 2, rum 270

Närvarande: se sidan 2 i protokollet

Dag för justering: 2024-12-11

Lena Hedquist
Ordförande

Lena Josefsson
Vice ordförande

Närvarande:

Ordförande: Lena Hedquist (SPF Seniorerna)

Vice ordförande: Lena Josefsson (PRO)

Ledamöter: Anders Lidbeck (SPF Seniorerna)
Astrid Kågedal (SPF Seniorerna)
Irene Svensson (SPF Seniorerna)
Margaretha Persson (SKPF)
Marianne Rogell Eklund (PRO)
Sven-Eric Bergman (PRO)Ersättare: Claes Tjäder (PRO)
Gerthrud Östlinder (SPF Seniorerna)
Inga Lundvall (SKPF)
Karin AM Månsson (PRO)
Karin C Månsson (SPF Seniorerna)
Marie-Louise Andersén (SKPF)
Monica André (SPF Seniorerna)
Suzanne Lindqvist (PRO)Övriga: Sirpa Pyörre, adjungerad, representant
för (IKINUORET)**Förhinder:**

Ledamot: Gudrun Hammar (SKPF)

Ersättare: Maivor Carlens (SPF Seniorerna)

Närvarande tjänstemän: Äldredirektör Patric Rylander,
äldreombudsman Margareta Ericson och administratör Tina
Jansheden.

1. **Mötets öppnande**

Ordförande Lena Hedquist (SPF Seniorerna) öppnar dagens sammanträde och hälsar alla välkomna.

2. **Genomgång av närvaro**

Sekreterare noterar närvaro.

Noteras även vilka av KPRs representanter som har möjlighet att träffa äldrenämnden den 17 december klockan 16.00.

3. **Val av protokolljusterare**

Ordförande Lena Hedquist (SPF Seniorerna) utses att tillsammans med vice ordförande Lena Josefsson (PRO) justera dagens protokoll.

4. **Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning**

En övrig fråga anmäls gällande vaccination covid-19. Dagordningen fastställs.

5. **Rapporten Hemma är någon annanstans**

Brittis Edman, Institutet för mänskliga rättigheter, informerar om rapporten Hemma är någon annanstans. Rapporten är en undersökning om mänskliga rättigheter i äldreomsorgen och släpptes den 1 oktober.

Syftet är att visa att äldreomsorgen är en människorättsfråga samt att främja ett människorättsbaserat förhållningssätt och bidra till respekt och skydd av äldre personers mänskliga rättigheter inom omsorgen.

Arbetet har bland annat bestått av rättsutredning, referens- och expertgrupp samt intervjuer med äldre på särskilda boenden, chefer och omsorgspersonal. Besök har genomförts på åtta särskilda boenden spridda över landet.

Viktigt är att de äldre står i centrum som rättighetsbärare. Ett urval av rättigheter är rätten till värdighet, rätten till delaktighet, rätten till privatliv och rätten till ickediskriminering.

Huvudslutsatser i rapporten är att ålderism normaliserar brister, människorättsperspektivet är svagt, kunskapen om mänskliga rättigheter är låg och möjlighet till delaktighet och självbestämmande är begränsade.

Staten är huvudansvarig att genomföra de mänskliga

rättigheterna men rekommendationer till kommunerna är att vidareutveckla rättighetsbaserade förhållningssätt samordnat kommuner emellan, kunskapshöjande insatser om ålderism och äldre personers mänskliga rättigheter i äldreomsorgen, tillämpa LSS för alla äldre med funktionsnedsättning samt att stärka äldre personers delaktighet i planering, utformning och genomförande av äldreomsorgen.

KPR framför att det finns mycket att göra i arbetet med mänskliga rättigheter inom äldreomsorgen.

KPR framför att det är viktigt med resurser, tid för de äldre samt kompetent och erfaren personal.

KPR framför att hinder i den kollektiva miljön skapar begränsningar för delaktighet för funktionsnedsatta.

Margareta Ericson framför vikten av att lyfta rapporten och prata om frågorna på politisk nivå.

6. Anmälan av protokolljustering KPR 2024-11-19

Anmälan läggs till handlingarna.

7. Anmälan av protokolljustering ÄN 2024-11-26

Anmälan läggs till handlingarna.

8. Genomgång av ärenden äldrenämnden 2024-12-17

- a. Ärende 8: Verksamhetsplan 2025 för Äldrenämnden

Dnr: ALD 2024/253

Handläggare: Eva-Lena Eirefelt

KPR förutsätter att de har inflytande under alla de punkter i verksamhetsplanen där det sägs att förvaltningar och nämnder ska arbeta med, bereda eller förbereda.

KPR framför att det är viktigt att i frågor som rör funktionsnedsättning även inkludera åldersrelaterad funktionsnedsättning.

Kompetensförsörjning sidan 6

KPR kommenterar rad 5 med att det sägs att nämnden ska komplettera komvuxutbildningar med enstaka kurser, ett begrepp, som tillsammans med fristående kurser, används för kurser vid universitet och högskolor. Är det den nivån som anses?

Eftersom mycket av språkutbildningen är tänkt att ges under arbetstid bör den tiden kompenseras med fler anställda eftersom undervisningen tas från arbetstid.

Hälsofrämjande och förebyggande arbete sidan 7

KPR föreslår ett tillägg på rad 7, Genom att uppmärksamma den äldres existentiella och psykologiska behov och erbjuda sociala, kulturella och fysiska aktiviteter ökar möjligheten att den äldre kan ha god livskvalitet och hälsa och leva ett självständigt liv.

Stöd till anhöriga sidan 9

KPR framför att risken för att anhöriga ges ett större ansvar än de har förutsättningar att klara av måste uppmärksammas. Ett viktigt förebyggande arbete är att se till att anhöriga inte slits ut.

Tillgång till ett rikt, kultur, idrotts- och föreningsliv sidan 14

KPR framför att äldres delaktighet i kulturen, idrott med mera riskerar att minska då tillgången till lokaler minskar. KPR anser att berörda nämnder i sitt arbete med planen ska redovisa tillgången till lokaler och övrig infrastruktur. Det behövs en redovisning av tillgänglighet till olika institutioner. Om inte den grundläggande infrastrukturen fungerar så är risken påtaglig att de äldre stängs ute från den ordinarie verksamheten. Det kan inte kompenseras av särskilda insatser.

Boendeplanering sidan 18 och 19

KPR framför att det i arbetet med den årliga äldreboendeplanen bör en plan för tillgängligheten av allmännyttans bostäder läggas fast. Mellanboende måste utvecklas och servicehusens framtid tydliggöras i nästa års boendeplan.

- b. Ärende 9: Delrapport av projektet Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst
Dnr: ALD 2024/109
Handläggare: Jenny Norling

KPR lämnar ett skriftligt uttalande. *Bilaga 1.*

- c. Ärende 10: Fördelning av bidrag till ideella organisationer verksamma för äldre 2025
Dnr: ALD 2024/413
Handläggare: Marianne Fält

KPR lämnar inga synpunkter på ärendet.

- d. Ärende 11: Behov och placering av teckenspråkig äldrevägledare
Dnr: ALD 2024/403
Handläggare: Malin Pamp och Jenny Österman

KPR anser att förslaget är bra och åtgärden viktig.

KPR ställer fråga om projekttiden på ett år är tillräcklig med tanke på att funktionsbeskrivning ännu saknas. Patric Rylander svarar att arbetet är i uppstartsskede och att den avsatta tiden för projektet följs upp.

KPR anser att beskrivningen för teckenspråkig rådgivning behöver tydliggöras avseende vuxendöva/åldershörselskadade. Nämnda målgrupp är talspråkig och tillhör inte sällan de äldsta generationerna. Ensamhet, social isolering, psykisk ohälsa, kognitiv svikt bland annat rapporteras av forskning som allvarliga konsekvenser för den som har omfattande hörselnedsättning.

- e. Ärende 12: Remiss av Prioriterat gångvägnät för Stockholms stad
Dnr: ALD 2024/398
Handläggare: Therese Rosen och Marjo Tuomi

KPR uppskattar att gångvägnätet uppmärksammas och understryker att det är viktigt för de äldre. När det blir verklighet av förslaget så krävs både resurser och detaljerade riktlinjer för hur de ska utformas.

- f. Ärende 13: Remiss av motion om orosanmälan för äldre
Dnr: ALD 2024/367
Handläggare: Tove Bergek Fagerlund

KPR framför att det är mycket bra att behovet har uppmärksammas.

KPR framför vikten av att anmälan ska kunna göras helt anonymt och då helst skriftligt. Det är även viktigt att sprida information om att det finns möjlighet att göra orosanmälan.

- g. Ärende 14: Remiss av Kommuners och regioners grundläggande beredskap inför kris och krig (SOU 2024:65)
Dnr: ALD 2024/420
Handläggare: Ebba Nordborg

KPR frågar vilken beredskap som finns för de äldre som inte har kontakt med socialtjänst eller äldreomsorg.

Patric Rylander svarar att det även är ett statligt ansvar. Ett exempel är den utskickade broschyren Om krisen eller kriget kommer.

Margareta Ericson tipsar om att Norrtälje kommun påbörjat ett arbete gällande denna fråga och erbjuder sig att bjuda in dem för att hålla en information kring detta.

Patric Rylander föreslår en presentation av förvaltningens arbete med säkerhets- och beredskapsfrågor under ett kommande sammanträde för KPR.

- h. Ärende 15: Sammanträdestider 2025 för äldrenämnden
Dnr: ALD 2024/418
Handläggare: Eva-Lena Eirefelt

KPR lämnar inga synpunkter på ärendet.

- i. Ärende 16: Anmälan av rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen kvartal 3 år 2024
Dnr: ALD 2024/181
Handläggare: Ann-Charlotte Ohlsson

KPR har inga nya synpunkter i detta återkommande ärende.

9. Ordförandens information

Lena Hedquist tackar Patric Rylander för ett mycket bra och uppskattat samarbete och önskar stort lycka till i det nya uppdraget som förvaltningschef för kyrkogårdsförvaltningen.

Lena informerar om att ett par av KPRs ledamöter och ersättare har avsagt sitt uppdrag och tackar dem för stort

engagemang och gott samarbete.

10. Äldredirektörens information

Patric Rylander tackar KPR för ett fint och mycket givande samarbete som förvaltningen har stor nytta av.

Ny äldredirektör är Karin Bülow som tillträder 1 januari.

11. Äldreombudsmannens information

Margareta Ericson informerar om att rapporten kring revideringen av Äldrevänlig stad nu ska till borgarrådsberedningen sen till kommunstyrelsen och efter det till kommunfullmäktige.

12. Övriga frågor

KPR hänvisar till socialministerns uttalande om att fler äldre med hemtjänst behöver vaccinera sig mot covid-19 och att det är kommunerna som ansvarar för att de får möjlighet att vaccinera sig. KPR frågar om äldreförvaltningen har behandlat detta.

Patric Rylander svarar att äldreförvaltningen har informerat stadens beställarchefer om vikten av ledsagning för att de med hemtjänst ska få möjlighet att ta sig till vaccinationen.

Sekreterare Tina Jansheden